
Gråkjær Holding A/S

Fabersvej 15, 7500 Holstebro

Årsrapport for 2019/20

(regnskabsår 1/5 - 30/4)

CVR-nr. 39 52 72 35

Årsrapporten er fremlagt og
godkendt på selskabets ordi-
nære generalforsamling
den 2 /7 2020

Hans Ladekjær Jeppesen
Dirigent

pwc

Indholdsfortegnelse

Side

Påtegninger

Ledelsespåtegning 1

Den uafhængige revisors revisionspåtegning 2

Ledelsesberetning

Selskabsoplysninger 5

Hoved- og nøgletal 6

Ledelsesberetning 7

Koncern- og årsregnskab

Resultatopgørelse 1. maj - 30. april 10

Balance 30. april 11

Egenkapitalopgørelse 13

Pengestrømsopgørelse 1. maj - 30. april 14

Noter til årsregnskabet 15

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. maj 2019 - 30. april 2020 for Gråkjær Holding A/S.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Årsregnskabet og koncernregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af selskabets og koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 30. april 2020 samt af resultatet af selskabets og koncernens aktiviteter og koncernens pengestrømme for 2019/20.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Holstebro, den 2. juli 2020

Direktion

John Ross Graakjær
direktør

Bestyrelse

Hans Ladekjær Jeppesen
formand

Jens-Christian Vinther Schmidt

Per Schak Andreasen

John Ross Graakjær

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejeren i Gråkjær Holding A/S

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 30. april 2020 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. maj 2019 - 30. april 2020 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Gråkjær Holding A/S for regnskabsåret 1. maj 2019 - 30. april 2020, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af regnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog med-

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

føre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Holstebro, den 2. juli 2020

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33 77 12 31

Poul Spencer Poulsen
statsautoriseret revisor
mne23324

Hans Jørgen Andersen
statsautoriseret revisor
mne30211

Selskabsoplysninger

Selskabet

Gråkjær Holding A/S
Fabersvej 15
7500 Holstebro

Telefon: 96 13 55 55
E-mail: graakjaer@graakjaer.dk
Hjemmeside: www.graakjaer.dk

CVR-nr.: 39 52 72 35
Regnskabsperiode: 1. maj - 30. april
Hjemstedskommune: Holstebro

Bestyrelse

Hans Ladekjær Jeppesen, formand
Jens-Christian Vinther Schmidt
Per Schak Andreasen
John Ross Graakjær

Direktion

John Ross Graakjær

Revision

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Hjaltensvej 16
7500 Holstebro

Advokat

Kirk Larsen & Ascanius
Bredgade 67
6900 Skjern

Pengeinstitut

Danske Bank
Dalgasgade 27, 3. sal
7400 Herning

Hoved- og nøgletal

Set over en 5-årig periode kan koncernens udvikling beskrives ved følgende hoved- og nøgletal:

	Koncern				
	2019/20	2018/19	2017/18	2016/17	2015/16
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Hovedtal					
Resultat					
Nettoomsætning	575.406	663.706	795.649	729.049	772.159
Bruttofortjeneste	76.402	37.567	72.547	82.389	107.471
Resultat før finansielle poster	12.005	-36.309	72	16.058	33.724
Resultat af finansielle poster	-1.367	-2.349	-76	-1.975	-3.111
Årets resultat	8.545	-30.693	-458	10.822	23.527
Balance					
Balancesum	163.125	200.025	248.344	175.013	224.515
Egenkapital	59.325	50.780	56.473	66.931	61.009
Pengestrømme					
Pengestrømme fra:					
- driftsaktivitet	22.164	-93.000	37.108	78.543	114.831
- investeringsaktivitet	-668	-285	15.192	-4.157	-1.129
heraf investering i materielle anlægsaktiver	-363	-357	-162	-615	-860
- finansieringsaktivitet	-17.156	37.156	-350	-30.317	-8.600
Årets forskydning i likvider	4.340	-56.129	51.950	44.069	105.102
Antal medarbejdere	108	107	108	121	133
Nøgletal i %					
Bruttomargin	13,3%	5,7%	9,1%	11,3%	13,9%
Overskudsgrad	2,1%	-5,5%	0,0%	2,2%	4,4%
Afkastningsgrad	7,4%	-18,2%	0,0%	9,2%	15,0%
Soliditetsgrad	36,4%	25,4%	22,7%	38,2%	27,2%
Forrentning af egenkapital	15,5%	-57,2%	-0,7%	16,9%	43,9%

Nøgletallene er udarbejdet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings anbefalinger og vejledning. Der henvises til definitioner i afsnittet om regnskabspraksis.

Ledelsesberetning

Årsrapporten for Gråkjær Holding A/S for 2019/20 er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for store virksomheder i regnskabsklasse C.

Års- og koncernregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Væsentligste aktiviteter

Selskabets formål er at eje og administrere kapitalandele i datterselskaber. Gråkjær Holding A/S koncernen driver virksomhed primært med opførelse af byggerier i totalentreprise indenfor områderne landbrugsbyggeri, industri- og erhvervsbyggeri og byggeri af boliger. Herudover samarbejdes med kendte aktører i markedet inden for landbaserede fiskeopdræt. Koncernens primære markeder er Danmark, Norge, Sverige og Tyskland.

Markedsoverblik

Markedsforholdene i Danmark indenfor landbrugsbyggeri er stabiliseret men på et lavt aktivitetsniveau. Inden for industri-, erhvervs-, og boligbyggeri opleves et uændret aktivitetsniveau.

Udvikling i året

Koncernens resultatopgørelse for 2019/20 udviser et overskud på TDKK 8.545, og koncernens balance pr. 30. april 2020 udviser en egenkapital på TDKK 59.325.

Koncernnettoomsætningen er i forhold til foregående regnskab faldet med TDKK 88.300 og udgør for regnskabsåret 2019/20 TDKK 575.406.

Årets resultat betragtes som acceptabelt. Resultatet er negativt påvirket af bygherrers udfordringer med finansiering indenfor Aqua.

Faldet i omsætning kan henføres til et generelt styrket fokus på selektering af projekter med stigende indtjening til følge. Dertil kommer manglende omsætning som følge af forsinket opstart af et større projekt.

Ledelsesberetning

Målsætninger og forventninger for det kommende år

I forhold til regnskabsåret 2019/20 har koncernen reduceret sine faste kapacitetsomkostninger i 2020/21 med yderligere knap TDKK 20.000, således omkostningsstrukturen er optimeret i forhold til aktivitetsniveauet.

Dette sammenholdt med en positiv udvikling i koncernens ordrebeholdning betyder, at der forventes et stigende overskud i regnskabsåret 2020/21.

Der forventes en omsætning på godt TDKK 500.000 og et resultat højere end i regnskabsåret 2019/20. Årets forventning til det kommende års resultat og omsætning er ikke i væsentligt omfang påvirket af Covid-19.

Særlige risici - driftsrisici og finansielle risici

Drift

Landbrugsbranchen er generelt påvirkelig af ændringer i noteringspriser, renteniveau etc. Landbrugsbranchen er fortsat i en betydelig kredittklemme, der betyder begrænset og dyrere adgang til investeringskapital. En eventuel nedgang i landbrugsbyggeriet i Danmark vil have en begrænset påvirkning på koncernens samlede aktivitetsniveau.

Et negativt udsving på et af koncernens markeder vil have en begrænset påvirkning på koncernens samlede aktivitetsniveau, idet afhængigheden af et enkelt marked er mindsket markant.

Valutarisici

Aktiviteterne i udlandet medfører, at resultat, pengestrømme og egenkapital påvirkes af kurs- og renteutviklingen for nogle valutaer. Det er selskabets valutapolitik at afdække kommercielle valutarisici. Afdækningen sker primært via valutaterminsforretninger til afdækning af forventet omsætning og indkøb. Der indgås ikke spekulative valutadispositioner.

Renterisici

Da den rentebærende nettogæld ikke udgør et væsentligt beløb, vil moderate ændringer i renteniveauet ikke have nogen væsentlig direkte effekt på indtjeningen. Der indgås derfor ikke rentedispositioner til afdækning af renterisici.

Kreditrisici

Koncernen har ikke væsentlige risici vedrørende en enkelt kunde eller samarbejdspartner. Selskabets politik for påtagelse af kreditrisici medfører, at alle større kunder og andre samarbejdspartnere løbende kreditvurderes.

Ledelsesberetning

Forskning og udvikling

Selskabet har ingen forskningsaktiviteter, men udvikler til stadighed indenfor landbrugsbyggeri fremadrettede og tidssvarende staldsystemer tilpasset de enkelte kundetyper.

Videnressourcer

For til stadighed at kunne levere tidssvarende byggeriløsninger af høj kvalitet samt at kunne håndtere en betydelig vækst, er det afgørende, at selskabet kan rekruttere, uddanne og fastholde medarbejdere med den nødvendige kompetence og viden om selskabets produkter og systemer. Ledelsen har derfor særligt fokus på at sikre selskabet de nødvendige videnressourcer hos medarbejderne.

Redegørelse for samfundsansvar

Koncernen har ikke en politik for samfundsansvar på de fire hovedområder miljø, sociale forhold, menneskerettigheder, anti-korruption og bestikkelse. Koncernens aktivitet og geografiske arbejdsområder gør, at ledelsen vurderer, at der ikke er behov for detaljerede politikker på områderne.

Koncernen er dog bevidst om sit samfundsmæssige ansvar og sit ansvar over for en lang række interessenter. Koncernen ønsker at drive virksomhed på en ordentlig og anstændig måde, hvor der vises omtanke for mennesker og miljø samt engagement i det samfund, koncernen er en del af.

Koncernens grundlæggende værdier "Troværdighed og Ekspertise" er forankret i det strategiske grundlag for forretningen og præger den måde, hvorpå medarbejderne forholder sig til hinanden, kunder og leverandører.

Koncernen er endvidere bevidst om sit ansvar i forhold til forbedring af miljø og samfundsmæssige konsekvenser af landbrugsproduktion, herunder reduktion af lugtgener, forbedret dyrevelfærd samt tilknytning af biogas-, gyllekølings- og solcelleanlæg til staldanlæg.

Redegørelse for kønsmæssig sammensætning

Koncernen er en ejerledet virksomhed med en mindre bestyrelse på 4 medlemmer, hvor bestyrelsesmedlemmer vælges af ejerleder med baggrund i at få de bedste faglige kompetente medlemmer til bestyrelsen. Måltallet for kvindelige medlemmer af bestyrelsen er et medlem senest i 2021.

Usædvanlige forhold

Koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 30. april 2020 samt resultatet af koncernens aktiviteter og pengestrømme for 2019/20 er ikke påvirket af usædvanlige forhold.

Begivenheder efter balancedagen

Der er ikke efter balancedagen indtruffet forhold, som har væsentlig indflydelse på bedømmelsen af årsrapporten.

Resultatopgørelse 1. maj - 30. april

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2019/20 TDKK	2018/19 TDKK	2019/20 TDKK	2018/19 TDKK
Nettoomsætning	1	575.406	663.706	21.779	22.785
Andre driftsindtægter		64	54	17	18
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer		-449.200	-599.341	0	0
Andre eksterne omkostninger		-49.868	-26.852	-10.287	-12.712
Bruttoresultat		76.402	37.567	11.509	10.091
Personaleomkostninger	2	-62.016	-72.170	-7.033	-9.482
Af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver	3	-2.381	-1.706	-1.528	-1.464
Resultat før finansielle poster		12.005	-36.309	2.948	-855
Indtægter af kapitalandele i dattervirksomheder		0	0	9.841	-29.554
Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder		89	-40	0	0
Finansielle indtægter	4	4.048	315	3.656	428
Finansielle omkostninger	5	-5.504	-2.624	-8.844	-334
Resultat før skat		10.638	-38.658	7.601	-30.315
Skat af årets resultat	6	-2.093	7.965	944	-378
Årets resultat		8.545	-30.693	8.545	-30.693

Balance 30. april

Aktiver

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2019/20	2018/19	2019/20	2018/19
		TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Færdiggjorte udviklingsprojekter		6.119	0	0	0
Erhvervede rettigheder		0	0	11.545	12.988
Udviklingsprojekter under udførelse		359	8.517	0	0
Immaterielle anlægsaktiver	7	6.478	8.517	11.545	12.988
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		544	574	219	254
Materielle anlægsaktiver	8	544	574	219	254
Kapitalandele i dattervirksomheder	9	0	0	47.049	29.223
Kapitalandele i ass. virksomheder	10	477	388	0	0
Deposita	11	4.051	3.693	3.184	0
Finansielle anlægsaktiver		4.528	4.081	50.233	29.223
Anlægsaktiver		11.550	13.172	61.997	42.465
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		82.106	71.801	0	10
Igangværende arbejder for fremmed regning	12	21.016	64.072	0	0
Tilgodehavender hos tilknyttede virk.		17.966	21.084	87.928	53.475
Tilgodehavender hos ass. virk.		0	1.070	0	0
Andre tilgodehavender		3.392	11.399	0	2.177
Selskabsskat		74	4.763	0	207
Tilgodehavende selskabsskat hos tilknyttede virksomheder		4.677	0	626	0
Periodeafgrænsningsposter	13	7.759	2.419	1.036	265
Tilgodehavender		136.990	176.608	89.590	56.134
Likvide beholdninger		14.585	10.245	2.770	1
Omsætningsaktiver		151.575	186.853	92.360	56.135
Aktiver		163.125	200.025	154.357	98.600

Balance 30. april

Passiver

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2019/20 TDKK	2018/19 TDKK	2019/20 TDKK	2018/19 TDKK
Selskabskapital		14.667	14.667	14.667	14.667
Overført resultat		44.658	36.113	44.658	36.113
Egenkapital		59.325	50.780	59.325	50.780
Hensættelse til udskudt skat	15	3.141	3.370	720	586
Andre hensættelser	16	4.291	4.571	0	0
Hensatte forpligtelser		7.432	7.941	720	586
Anden gæld		3.055	0	445	0
Langfristede gældsforpligtelser	17	3.055	0	445	0
Kreditinstitutter		0	17.156	0	0
Leverandører af varer og tjenesteydelser		57.190	96.976	655	840
Igangværende arbejder for fremmed regning, forpligtelser	12	17.112	12.595	0	0
Gæld til tilknyttede virksomheder		1.351	894	89.378	43.847
Selskabsskat		73	0	0	0
Gæld til tilknyttede virksomheder vedr. selskabsskat		1.626	0	0	0
Deposita		275	0	275	0
Anden gæld	17	13.362	12.304	2.834	2.062
Periodeafgrænsningsposter	18	2.324	1.379	725	485
Kortfristede gældsforpligtelser		93.313	141.304	93.867	47.234
Gældsforpligtelser		96.368	141.304	94.312	47.234
Passiver		163.125	200.025	154.357	98.600
Resultatdisponering	14				
Eventualposter og øvrige økonomiske forpligtelser	21				
Nærtstående parter	22				
Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor	23				
Anvendt regnskabspraksis	24				

Egenkapitalopgørelse

Koncern

	Selskabskapital TDKK	Overført resultat TDKK	I alt TDKK
Egenkapital 1. maj	14.667	36.113	50.780
Årets resultat	0	8.545	8.545
Egenkapital 30. april	14.667	44.658	59.325

Moderselskab

Egenkapital 1. maj	14.667	36.113	50.780
Årets resultat	0	8.545	8.545
Egenkapital 30. april	14.667	44.658	59.325

Pengestrømsopgørelse 1. maj - 30. april

	Note	Koncern	
		2019/20 TDKK	2018/19 TDKK
Årets resultat		8.545	-30.693
Reguleringer	19	5.821	-12.104
Ændring i driftskapital	20	9.865	-45.968
Pengestrømme fra drift før finansielle poster		24.231	-88.765
Renteindbetalinger og lignende		4.046	315
Renteudbetalinger og lignende		-5.502	-2.615
Pengestrømme fra ordinær drift		22.775	-91.065
Betalt selskabsskat		-611	-1.935
Pengestrømme fra driftsaktivitet		22.164	-93.000
Køb af materielle anlægsaktiver		-363	-357
Køb af finansielle anlægsaktiver m.v.		-358	0
Salg af materielle anlægsaktiver		53	72
Pengestrømme fra investeringsaktivitet		-668	-285
Tilbagebetaling af gæld til tilknyttede virksomheder		0	-5.000
Optagelse af gæld til kreditinstitutter		-17.156	17.156
Kontant kapitalforhøjelse		0	25.000
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet		-17.156	37.156
Ændring i likvider		4.340	-56.129
Likvider 1. maj		10.245	66.374
Likvider 30. april		14.585	10.245
Likvider specificeres således:			
Likvide beholdninger		14.585	10.245
Likvider 30. april		14.585	10.245

Noter til årsregnskabet

	Koncern		Moderselskab	
	2019/20 TDKK	2018/19 TDKK	2019/20 TDKK	2018/19 TDKK
1 Nettoomsætning				
Geografiske markeder				
Europa	575.406	663.706	21.779	22.785
	575.406	663.706	21.779	22.785
Aktiviteter				
Byggeaktivitet	575.406	663.706	0	0
Koncernnydelser	0	0	21.779	22.785
	575.406	663.706	21.779	22.785
2 Personaleomkostninger				
Lønninger	56.854	66.285	6.417	7.750
Pensioner	3.525	4.268	495	476
Andre omkostninger til social sikring	883	1.617	111	196
Andre personaleomkostninger	754	0	10	0
	62.016	72.170	7.033	8.422
Koncerninternt viderefaktureret løn	0	0	0	1.060
	62.016	72.170	7.033	9.482
Heraf udgør vederlag til direktion og bestyrelse:				
Direktion	0	2.566	0	2.312
Bestyrelse	240	240	240	240
	240	2.806	240	2.552
Gennemsnitligt antal beskæftigede medarbejdere	108	107	12	12

Noter til årsregnskabet

	Koncern		Moderselskab	
	2019/20	2018/19	2019/20	2018/19
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
3 Af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver				
Afskrivninger af immaterielle anlægsaktiver	2.039	1.329	1.443	1.464
Afskrivninger af materielle anlægsaktiver	342	377	85	0
	2.381	1.706	1.528	1.464
4 Finansielle indtægter				
Renteindtægter tilknyttede virksomheder	325	315	1.628	342
Andre finansielle indtægter	3.723	0	2.028	86
	4.048	315	3.656	428
5 Finansielle omkostninger				
Renteomkostninger tilknyttede virksomheder	5	22	1.279	326
Andre finansielle omkostninger	5.499	2.602	7.565	8
	5.504	2.624	8.844	334
6 Skat af årets resultat				
Årets aktuelle skat	-3.051	-1.587	-626	-207
Årets udskudte skat	5.662	-6.378	135	585
Regulering af skat vedrørende tidligere år	-518	0	-453	0
	2.093	-7.965	-944	378

Noter til årsregnskabet

7 Immaterielle anlægsaktiver

Koncern

	Færdiggjorte udviklingsprojekter TDKK	Udviklingsprojekter under udførelse TDKK
Kostpris 1. maj	5.317	8.517
Overførsler i årets løb	8.158	-8.158
Kostpris 30. april	<u>13.475</u>	<u>359</u>
Ned- og afskrivninger 1. maj	5.317	0
Årets afskrivninger	<u>2.039</u>	<u>0</u>
Ned- og afskrivninger 30. april	<u>7.356</u>	<u>0</u>
Regnskabsmæssig værdi 30. april	<u>6.119</u>	<u>359</u>
Afskrives over	<u>4 år</u>	

Færdiggjorte udviklingsprojekter vedrører primært udvikling af eget design af Recirkulerede Aquaculture System (RAS). Forud for designet har koncernen deltaget i flere opførelser af RAS anlæg. Designet kan indgå i forskellige projekt-setups og til kunder både inden og uden for Europa.

Noter til årsregnskabet

7 Immaterielle anlægsaktiver (fortsat)

Moderselskab

	Erhvervede rettigheder TDKK
Kostpris 1. maj	14.431
Kostpris 30. april	14.431
Ned- og afskrivninger 1. maj	1.443
Årets afskrivninger	1.443
Ned- og afskrivninger 30. april	2.886
Regnskabsmæssig værdi 30. april	11.545
Afskrives over	10 år

8 Materielle anlægsaktiver

Koncern

	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar TDKK
Kostpris 1. maj	8.520
Tilgang i årets løb	364
Afgang i årets løb	-668
Kostpris 30. april	8.216
Ned- og afskrivninger 1. maj	7.945
Årets afskrivninger	349
Tilbageførte ned- og afskrivninger på afhændede aktiver	-622
Ned- og afskrivninger 30. april	7.672
Regnskabsmæssig værdi 30. april	544
Afskrives over	3-7 år

Noter til årsregnskabet

8 Materielle anlægsaktiver (fortsat)

Moderselskab

	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	I alt
	TDKK	TDKK
Kostpris 1. maj	275	275
Tilgang i årets løb	50	50
Kostpris 30. april	325	325
Ned- og afskrivninger 1. maj	21	21
Årets afskrivninger	85	85
Ned- og afskrivninger 30. april	106	106
Regnskabsmæssig værdi 30. april	219	219
Afskrives over	3-7 år	

Noter til årsregnskabet

	Moderselskab	
	2019/20	2018/19
	TDKK	TDKK
9 Kapitalandele i dattervirksomheder		
Kostpris 1. maj	93.425	68.187
Tilgang i årets løb	0	25.238
Kostpris 30. april	<u>93.425</u>	<u>93.425</u>
Værdireguleringer 1. maj	-88.997	-11.714
Årets resultat	8.715	-30.680
Udbytte til moderselskabet	0	-47.729
Forskydning i intern avance efter skat	<u>1.126</u>	<u>1.126</u>
Værdireguleringer 30. april	<u>-79.156</u>	<u>-88.997</u>
Kapitalandele med negativ indre værdi nedskrevet over tilgodehavender	<u>32.780</u>	<u>24.795</u>
Regnskabsmæssig værdi 30. april	<u>47.049</u>	<u>29.223</u>

Kapitalandele i dattervirksomheder specificeres således:

Navn	Hjemsted	Selskabskapital	Stemme- og ejerandel
Gråkjær A/S	Holstebro, Danmark	TDKK 8.000	100%
Gråkjær Landbrug A/S	Holstebro, Danmark	TDKK 5.000	100%
Gråkjær Erhverv A/S	Holstebro, Danmark	TDKK 5.000	100%
Gråkjær Aqua A/S	Holstebro, Danmark	TDKK 5.000	100%
Graakjaer GmbH	Gera, Tyskland	TEUR 25	100%
Gråkjær AS	Sem, Norge	TNOK 1.000	100%
Gråkjær Landbruk Norge AS	Sem, Norge	TNOK 1.020	100%
Gråkjær Aqua Norge AS	Sem, Norge	TNOK 1.020	100%
Gråkjær Aqua International A/S	Holstebro, Danmark	TDKK 1.000	100%

Noter til årsregnskabet

	Koncern		Moderselskab	
	2019/20	2018/19	2019/20	2018/19
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
10 Kapitalandele i ass. virksomheder				
Kostpris 1. maj	25	25	0	0
Kostpris 30. april	25	25	0	0
Værdireguleringer 1. maj	363	403	0	0
Årets resultat	89	-40	0	0
Værdireguleringer 30. april	452	363	0	0
Regnskabsmæssig værdi 30. april	477	388	0	0

Kapitalandele i ass. virksomheder specificeres således:

Navn	Hjemsted	Selskabskapital	Stemme- og ejerandel
FGH Byggefinans ApS	Holstebro, Danmark	TDKK 50	50%

11 Øvrige finansielle anlægsaktiver

	Koncern	Moderselskab
	Deposita TDKK	Deposita TDKK
Kostpris 1. maj	3.693	0
Tilgang i årets løb	358	3.184
Kostpris 30. april	4.051	3.184
Regnskabsmæssig værdi 30. april	4.051	3.184

Noter til årsregnskabet

	Koncern		Morderselskab	
	2019/20 TDKK	2018/19 TDKK	2019/20 TDKK	2018/19 TDKK
12 Igangværende arbejder for fremmed regning				
Salgsværdi af igangværende arbejder	253.071	435.635	0	0
Modtagne acontobetalinge	-249.167	-384.158	0	0
	3.904	51.477	0	0
Indregnet således i balancen:				
Igangværende arbejder for fremmed regning under aktiver	21.016	64.072	0	0
Modtagne forudbetalinger under passiver	-17.112	-12.595	0	0
	3.904	51.477	0	0

13 Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter udgøres af forudbetalte omkostninger vedrørende husleje, forsikringspræmier, abonnemeter og renter.

	Morderselskab	
	2019/20 TDKK	2018/19 TDKK
14 Resultatdisponering		
Overført resultat	8.545	-30.693
	8.545	-30.693

15 Hensættelse til udskudt skat

Hensættelse til udskudt skat vedrører primært tidsmæssige forskydninger på anlægsaktiver og igangværende arbejder.

Noter til årsregnskabet

	Koncern		Morderselskab	
	2019/20 TDKK	2018/19 TDKK	2019/20 TDKK	2018/19 TDKK
16 Andre hensættelser				
Koncernen yder almindelig håndværksmæssig garanti på udført byggearbejde. De indregnede hensatte forpligtelser hertil svarer til niveauet for tidligere afholdte garantireparationer.				
Andre hensættelser	4.291	4.571	0	0
	4.291	4.571	0	0
Forfaldstidspunkterne for hensatte forpligtelser forventes at blive:				
Inden for 1 år	2.406	1.600	0	0
Mellem 1 og 5 år	1.885	2.971	83	0
	4.291	4.571	83	0

17 Langfristede gældsforpligtelser

Afdrag, der forfalder inden for 1 år, er opført under kortfristede gældsforpligtelser. Øvrige forpligtelser er indregnet under langfristede gældsforpligtelser.

Gældsforpligtelserne forfalder efter nedenstående orden:

Anden gæld

Mellem 1 og 5 år	3.055	0	445	0
Langfristet del	3.055	0	445	0
Øvrig kortfristet gæld	13.362	12.304	2.834	2.062
	16.417	12.304	3.279	2.062

18 Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter udgøres af forudbetalte omkostninger vedrørende husleje, forsikringspræmier, abonnementer og renter.

Noter til årsregnskabet

	Koncern	
	2019/20	2018/19
	TDKK	TDKK
19 Pengestrømsopgørelse - reguleringer		
Finansielle indtægter	-4.048	-315
Finansielle omkostninger	5.504	2.624
Af- og nedskrivninger inklusiv tab og gevinst ved salg	2.381	1.670
Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder	-89	40
Skat af årets resultat	2.093	-7.965
Andre reguleringer	-20	-8.158
	5.821	-12.104
20 Pengestrømsopgørelse - ændring i driftskapital		
Ændring i tilgodehavender	39.599	8.298
Ændring i andre hensatte forpligtelser	-280	653
Ændring i leverandører m.v.	-29.454	-54.919
	9.865	-45.968

21 Eventualposter og øvrige økonomiske forpligtelser

Leje- og leasingforpligtelser

Koncernen har indgået en række operationelle leasingkontrakter. Leasingkontrakternes restleasingydelse udgør pr. 30. april 2020 DKK 2,8 mio.

Koncernen har indgået aftale om leasing af ejendom med uopsigelsesperiode på 6 år. Leasingforpligtelsen i den resterende del af leasingperioden udgør DKK 22,6 mio.

Kautions- og garantiforpligtelser

Selskabet yder almindelig håndværksmæssig garanti for udført byggearbejde. Der er på vegne af selskabet afgivet entreprisgarantier for i alt DKK 137,1 mio.

Der er afgivet øvrige garantier for samlet DKK 1,4 mio. vedrørende udenlandske momsbetalinger.

Selskabet har afgivet selvskyldnerkaution for Gråkjær A/S, Gråkjær Erhverv A/S, Gråkjær Aqua A/S, Gråkjær Landbrug A/S, Gråkjær AS (Norge) og Graakjaer GmbH mht. engagement med kreditinstitutter. Selskabet har endvidere kautioneret for garantistillelser i Graakjaer GmbH.

Noter til årsregnskabet

21 Eventualposter og øvrige økonomiske forpligtelser (fortsat)

Andre eventualforpligtelser

Koncernen indgår i flere claims og retstvister i forbindelse med bygherrer og underleverandører, hvilket er sædvanligt for branchen. Disse retssager og tvister er sædvanligvis med modsat rettede krav og med varierende substans. Kravene opfylder således ikke hverken betingelserne for indregning som aktiv eller forpligtelser, da disse ikke kan opgøres og måles pålideligt.

Koncernens selskaber hæfter solidarisk for skat af koncernens sambeskattede indkomst mv. Det samlede beløb for skyldig selskabsskat fremgår af årsrapporten for Tvis Holding ApS, der er administrationsselskab i forhold til sambeskatningen. Koncernens selskaber hæfter endvidere solidarisk for danske kildeskatter i form af udbytte-skat, royaltyskat og renteskat. Eventuelle senere korrektioner til selskabsskatter og kildeskatter kan medføre, at selskabets hæftelse udgør et større beløb.

Der er afgivet hensigtserklæringer inden for koncernen mht. specifikke koncernselskabers fortsatte drift. De afgivne erklæringer har varierende udstrækning af understøttelsen.

Noter til årsregnskabet

22 Nærtstående parter

Grundlag

Bestemmende indflydelse

John Ross Graakjær
Tvis Holding ApS

Hovedaktionær
Ultimativt moderselskab

Transaktioner

Selskabet har valgt kun at oplyse om transaktioner, der ikke er foretaget på normale markedsvilkår efter årsregnskabslovens § 98 c, stk. 7.

Koncernregnskab

Selskabet indgår i koncernrapporten for moderselskabet

Navn

Tvis Holding ApS

Hjemsted

Fabersvej 15, 7500 Holstebro

Koncernrapporten for Tvis Holding ApS kan rekvireres på følgende adresse:

Fabersvej 15, 7500 Holstebro
Danmark

23 Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor

Med henvisning til årsregnskabslovens § 96 og til koncernregnskabet for Tvis Holding ApS har selskabet undladt at oplyse om honorar til generalforsamlingsvalgt revisor.

Noter til årsregnskabet

24 Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for Gråkjær Holding A/S for 2019/20 er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for store virksomheder i regnskabsklasse C.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år og præsenteres efter sammenlægningsmetoden.

Koncern- og årsregnskab for 2019/20 er aflagt i TDKK.

Generelt om indregning og måling

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes. Herudover indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. Endvidere indregnes i resultatopgørelsen alle omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå selskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af afdrag og tillæg/fradrag af den akkumulerede afskrivning af forskellen mellem kostprisen og det nominelle beløb. Herved fordeles kurstab og gevinst over løbetiden.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Konsolideringspraksis

Koncernregnskabet omfatter moderselskabet Gråkjær Holding A/S samt virksomheder, hvori moderselskabet direkte eller indirekte besidder flertallet af stemmerettighederne, eller hvori moderselskabet gennem aktiebesiddelse eller på anden måde har en bestemmende indflydelse. Virksomheder, hvori koncernen besidder mellem 20% og 50% af stemmerettighederne og udøver betydelig men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder.

Ved konsolideringen sammendrages poster af ensartet karakter. Koncerninterne indtægter og omkostnin-

Noter til årsregnskabet

24 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

ger, aktiebesiddelser, udbytter og mellemværender samt realiserede og urealiserede interne gevinster og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder elimineres.

Moderselskabets kapitalandele i de konsoliderede dattervirksomheder udlignes med moderselskabets andel af dattervirksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi opgjort på det tidspunkt, hvor koncernforholdet blev etableret.

Leasing

Leasingkontrakter, hvor koncernen har alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten (finansiell leasing), indregnes i balancen til det laveste af dagsværdien af aktivet og nutidsværdien af leasingydelserne, beregnet ved anvendelse af leasingaftalens interne rente eller en alternativ lånerente som diskonteringsfaktor. Finansielt leasede aktiver af- og nedskrives efter samme praksis som fastlagt for koncernens øvrige anlægsaktiver.

Den kapitaliserede restleasingforpligtelse indregnes i balancen som en gældsforpligtelse, og leasingydelsens rentedel omkostningsføres løbende i resultatopgørelsen.

Alle øvrige leasingkontrakter betragtes som operationel leasing. Ydelser i forbindelse med operationel leasing indregnes lineært i resultatopgørelsen over leasingperioden.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen som en finansiell post. Hvis valutapositioner anses for sikring af fremtidige pengestrømme, indregnes værdireguleringerne direkte på egenkapitalen.

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, måles til balancedagens valutakurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for tilgodehavendets eller gældens opståen indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter og omkostninger.

Anlægsaktiver, der er købt i fremmed valuta, måles til kursen på transaktionsdagen.

Segmentoplysning om nettoomsætning

Oplysninger om aktiviteter og geografiske markeder er baseret på koncernens afkast og risici samt ud fra den interne økonomistyring. Koncernens aktiviteter anses som det primære segmentområde.

Noter til årsregnskabet

24 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Ved salg af varer indregnes nettoomsætning, når fordele og risici vedrørende de solgte varer er overgået til køber, nettoomsætningen kan måles pålideligt og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele ved salget vil tilgå koncernen.

Igangværende arbejder for fremmed regning (entreprisekontrakter) indregnes i takt med, at produktionen udføres, hvorved nettoomsætningen svarer til salgsværdien af årets udførte arbejder (produktionsmetoden). Denne metode anvendes, når de samlede indtægter og omkostninger på entreprisekontrakten og færdiggørelsesgraden på balancedagen kan opgøres pålideligt, og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele, herunder betalinger, vil tilgå koncernen. Som færdiggørelsesgrad anvendes afholdte omkostninger i forhold til de forventede samlede omkostninger på entreprisekontrakten.

Serviceydelser indregnes i takt med udførelse af den service, som kontrakten vedrører ved anvendelse af produktionsmetoden, hvorved nettoomsætningen svarer til salgsværdien af årets udførte serviceydelse. Metoden anvendes, når de samlede indtægter og omkostninger på serviceydelsen og færdiggørelsesgraden på balancedagen kan opgøres pålideligt, og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele, herunder betalinger, vil tilgå koncernen. Som færdiggørelsesgrad anvendes afholdte omkostninger i forhold til de forventede samlede omkostninger på serviceydelsen.

Nettoomsætningen måles til det modtagne vederlag og indregnes eksklusive moms og med fradrag af rabatter i forbindelse med salget.

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer indeholder det forbrug af råvarer og hjælpematerialer, der er anvendt for at opnå virksomhedens nettoomsætning.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger indeholder indirekte produktionsomkostninger og omkostninger til lokaler, salg og distribution samt kontorhold mv.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger indeholder gager og lønninger samt lønafhængige omkostninger.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger indeholder årets af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Noter til årsregnskabet

24 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Andre driftsindtægter/-omkostninger

Andre driftsindtægter og andre driftsomkostninger omfatter regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedernes hovedaktivitet, herunder avance og tab ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder

I resultatopgørelsen indregnes den forholdsmæssige andel af resultat for året under posten ”Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder”.

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Skat af årets resultat

Skat af årets resultat består af årets aktuelle skat og forskydning i udskudt skat og indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Selskabet er sambeskattet med 100% ejede danske og udenlandske dattervirksomheder. Selskabsskatten fordeles mellem de sambeskattede selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster.

Balancen

Immaterielle anlægsaktiver

Udviklingsprojekter, patenter og licenser

Omkostninger på udviklingsprojekter omfatter gager og andre omkostninger, der direkte og indirekte kan henføres til selskabets udviklingsaktiviteter.

Udviklingsprojekter, der er klart definerede og identificerbare, hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og et potentielt fremtidigt marked eller udviklingsmulighed i koncernen kan påvises, og hvor det er hensigten at fremstille, markedsføre eller anvende projektet, indregnes som immaterielle anlægsaktiver, såfremt der er tilstrækkelig sikkerhed for, at kapitalværdien af den fremtidige indtjening kan dække produktions-, salgs- og administrationsomkostninger samt selve udviklingsomkostningerne.

Udviklingsprojekter, der ikke opfylder kriterierne for indregning i balancen, indregnes som omkostninger i resultatopgørelsen, i takt med at omkostningerne afholdes.

Aktiverede udviklingsomkostninger måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger

Noter til årsregnskabet

24 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

eller genindvindingsværdi, såfremt denne er lavere.

Aktiverede udviklingsomkostninger afskrives fra tidspunktet for færdiggørelsen lineært over den periode, hvori udviklingsarbejdet forventes at frembringe økonomiske fordele. Afskrivningsperioden udgør 4 år.

Patenter og licenser måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger eller til genindvindingsværdien, såfremt denne er lavere.

Patenter afskrives over den resterende patentperiode eller en kortere økonomisk levetid. Afskrivningsperioden udgør 10 år.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostpris omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Renteomkostninger på lån optaget direkte til finansiering af fremstilling af materielle anlægsaktiver indregnes i kostprisen over fremstillingsperioden. Alle indirekte henførbare låneomkostninger indregnes i resultatopgørelsen.

Afskrivningsgrundlaget, der opgøres som kostpris reduceret med eventuel restværdi, fordeles lineært over aktivernes forventede brugstid, der udgør:

Andre anlæg, driftsmateriel og inventar   3-7 år

Afskrivningsperiode og restværdi revurderes årligt.

Aktiver med en kostpris på under DKK 14.100 omkostningsføres i anskaffelsesåret.

Nedskrivning af anlægsaktiver

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle og materielle anlægsaktiver gennemgås årligt for at afgøre, om der er indikation af værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved afskrivning.

Hvis dette er tilfældet, foretages nedskrivning til den lavere genindvindingsværdi.

Kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder

Kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode.

Noter til årsregnskabet

24 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

I balancen indregnes under posterne “Kapitalandele i dattervirksomheder” og “Kapitalandele i associerede virksomheder” den forholdsmæssige ejerandel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi opgjort med udgangspunkt i dagsværdien af de identificerbare nettoaktiver på anskaffelsestidspunktet med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne avancer eller tab og med tillæg af resterende værdi af eventuelle merværdier og goodwill opgjort på tidspunktet for anskaffelsen af virksomhederne.

Den samlede nettoopskrivning af kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder henlægges via overskudsdisponeringen til “Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode” under egenkapitalen. Reserven reduceres med udbytteudlodninger til moderselskabet og reguleres med andre egenkapitalbevægelser i dattervirksomhederne og de associerede virksomheder.

Dattervirksomheder og associerede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi indregnes til DKK 0. Hvis moderselskabet har en retslig eller en faktisk forpligtelse til at dække virksomhedens underbalance, indregnes en hensat forpligtelse hertil.

Øvrige finansielle anlægsaktiver

Øvrige finansielle anlægsaktiver omfatter deposita.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles i balancen til amortiseret kostpris eller en lavere nettorealiseringsværdi, hvilket normalt udgør nominel værdi med fradrag af nedskrivning til imødegåelse af tab. Nedskrivninger til tab opgøres på grundlag af en individuel vurdering af de enkelte tilgodehavender samt for tilgodehavender fra salg tillige med en generel nedskrivning baseret på selskabets erfaringer fra tidligere år.

Igangværende arbejder for fremmed regning

Igangværende arbejder for fremmed regning vedrørende serviceydelser måles til salgsværdien af det udførte arbejde opgjort på grundlag af færdiggørelsesgraden. Færdiggørelsesgraden opgøres som andelen af de afholdte kontraktomkostninger i forhold til kontraktens forventede samlede omkostninger. Når det er sandsynligt, at de samlede kontraktomkostninger vil overstige de samlede indtægter på en kontrakt, indregnes det forventede tab i resultatopgørelsen.

Når salgsværdien ikke kan opgøres pålideligt, måles salgsværdien til medgåede omkostninger eller en lavere nettorealiseringsværdi.

Noter til årsregnskabet

24 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Modtagne acontobetalinge fragår i salgsværdien. De enkelte kontrakter klassificeres som tilgodehavender, når nettoværdien er positiv, og som forpligtelser, når nettoværdien er negativ.

Omkostninger i forbindelse med salgsarbejde og opnåelse af kontrakter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de afholdes.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet som aktiver omfatter afholdte forudbetalte omkostninger vedrørende leasingydelse, forsikringspræmier, abonnementer mv.

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser indregnes, når koncernen som følge af en begivenhed indtruffet senest på balance-dagen har en retslig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at der må afgives økonomiske fordele for at indfri forpligtelsen.

Andre hensatte forpligtelser omfatter garantiforpligtelser til udbedring af arbejder inden for garantiperio-den på 1-5 år. De hensatte forpligtelser måles og indregnes på baggrund af erfaringerne med garantiarbej-der.

Udskudte skatteaktiver og -forpligtelser

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gælds metode af midlertidige forskelle mellem regnskabs-mæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser, opgjort på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet, henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Udskudte skatteaktiver måles til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved udlig-ning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændring i udskudt skat, som følge af ændringer i skattesatser, indregnes i resultatopgørelsen eller i egenkapitalen, når den udskudte skat ved-rører poster, der er indregnet i egenkapitalen.

Aktuelle skatte tilgodehavender og -forpligtelser

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte aconto-skatter. Tillæg og godtgørelse under acontoskatteordningen indregnes i resultatopgørelsen under finansielle poster.

Noter til årsregnskabet

24 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Finansielle gældsforpligtelser

Lån, som realkreditlån og lån hos kreditinstitutter, indregnes ved låneoptagelsen til det modtagne provenu med fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder måles lånene til amortiseret kostpris, således at forskellen mellem provenuet og den nominelle værdi indregnes i resultatopgørelsen som en rentekomkostning over låneperioden.

Øvrige gældsforpligtelser måles til amortiseret kostpris, der i al væsentlighed svarer til nominal værdi.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter opført som forpligtelser udgøres af modtagne betalinger vedrørende indtægter i de efterfølgende regnskabsår.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser koncernens pengestrømme for året opdelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet, årets forskydning i likvider samt koncernens likvider ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrøm fra driftsaktivitet

Pengestrøm fra driftsaktiviteten opgøres som årets resultat reguleret for ændring i driftskapitalen og ikke kontante resultatposter som af- og nedskrivninger og hensatte forpligtelser. Driftskapitalen omfatter omsætningsaktiver fratrukket kortfristede gældsforpligtelser eksklusive de poster, der indgår i likvider.

Pengestrøm fra investeringsaktivitet

Pengestrøm fra investeringsaktiviteten omfatter pengestrømme fra køb og salg af immaterielle, materielle og finansielle anlægsaktiver.

Pengestrøm fra finansieringsaktivitet

Pengestrøm fra finansieringsaktiviteten omfatter pengestrømme fra optagelse og tilbagebetaling af langfristede gældsforpligtelser samt ind- og udbetalinger til og fra selskabsdeltagerne.

Likvider

Likvide midler består af ”Likvide beholdninger” og ”Kassekreditter”.

Pengestrømsopgørelsen kan ikke udledes alene af det offentliggjorte regnskabsmateriale.

Noter til årsregnskabet

24 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Hoved- og nøgletal

Forklaring af nøgletal

Bruttomargin	$\frac{\text{Bruttofortjeneste} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Overskudsgrad	$\frac{\text{Resultat før finansielle poster} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Afkastningsgrad	$\frac{\text{Resultat før finansielle poster} \times 100}{\text{Samlede aktiver}}$
Soliditetsgrad	$\frac{\text{Egenkapital ultimo} \times 100}{\text{Samlede aktiver ultimo}}$
Forrentning af egenkapital	$\frac{\text{Ordinært resultat efter skat} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$